

# ERDÉSZETI LAPOK

LIV. ÉVF.

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

## KÖZLÖNYE

23—24. FÜZET.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Szerkeszti :  
BUND KÁROLY

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. ☼ Előfizetési díj egy évre 16 korona.

Az Orsz. Erd. Egyes. oly alapító tagjai, kik legalább 300 kor. alapítványt tettek, valamint a rendes tagok is 16 kor. évi tagsági díj fejében ingyen kapják. Azok az alapító tagok, kik 300 koronánál kevesebbet alapítottak, 6 kor. kedvezményes árért járathatják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Lípótváros, Alkotmány-utca 6. sz. II. em.

☞ A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltnék. ☞

(Telefon : 37—22.)

## A fatermelés és szállítás nehézségei.

(Panaszok. — Ujabb rendelkezések. — Erdei munkások és fuvarosok, valamint fatermelő üzemek és vállalatok birtokában lévő fogatos járművek és igavonó állatok mentesítése hadi szolgáltatások alól.)

### I.

Az alábbi sorok, melyek *Fogassy Gyula* uradalmi erdőmester tollából származnak, a tűzifatermelés körül jelentkező nehézségeket ecsetelik s feltárják a helyzet komolyságát. A Borossebes táján tapasztaltakról szólnak, de ép ugy vonatkozhatnak az ország bármely vidékére, mert néhány árnyalatnyi eltéréssel az egész országban hasonlóak a viszonyok.

„A tűzifa az áruhiány jegyében áll.“ Ezzel vezeti be az Erdészeti Lapok tudósítója a fakereskedelemre vonatkozó értesítést. Ez ma még talán tulzott; mert vannak készletek, de a vágások területén. S ha azok kiszállítására még a tél folyamán kormányhatósági intézkedések sürgősen nem történnek, ott is fognak el-

korhadni. Ezidőszerint tehát valójában csak fuvarerő- és munkáshiány áll fenn. Tény, hogy mindkettő megfogyatkozott; de nem annyira, hogy azzal ne lehetne a meglévő készleteket olyan helyre hozni, hogy azok a fogyasztóközönség részére hozzáférhetővé tétessenek, mielőtt még a tavaszi mezőgazdasági munkálatok megkezdődnek.

Erős akaratra és gyors intézkedésre van szükség, s a fellépett fainségen segítve van!

A rendkívüli viszonyok rendkívüli és gyors intézkedéseket követelnek, amit sajnos, eddig nem tapasztaltunk.

A világot rengető háboru alatt már mindenféle kapzsiságot és uzsorát megéltünk. Most tehát a munkás és a fuvaros kezdi meg a zsarolást, úgy gondolkozva: Ha ez sikerül minden téren, miért ne kísérletezzem ő is. Ha a munkás reggel 8-tól délután 3—4 óráig nem keres 3—4 koronát, a fuvaros 3—4 órai munkaidő alatt 8—9—10 koronát, szóba sem áll. Az utóbbi egyenesen kijelenti: hogy 10 koronán alul be sem fog.

Az igavonó állat tulajdonosa vidéken földmives gazda, akinek fáradozását elég jó termés jutalmazta; az árak elég magasak; főlőleges szarvasmarháját, lovát, sertését soha nem remélt áron értékesítette. Így fuvarozásra, téli különkeresetre utalva nincsen s csak kedvtelésből fuvaroz. A fenti okoknál fogva a drágaságot nem érzi. Ez csak a középosztályt, vagy helyesebben a készpénzre utalt tisztviselőt és munkást sújtja. Ha tehát a munkás nagy bért követel és 100<sup>0</sup>/<sub>0</sub>-os emeléssel sem éri be, ez még indokolható. De nem indokolható a fuvaros 300—400<sup>0</sup>/<sub>0</sub>-al felemelt fizetése. Mert igavonó állatjai takarmányozása alig néhány fillérrel drágább, mint volt egy év előtt, csupán a fuvarerő kevesebb s erre van alapítva a közönség megzsarolása.

Ennek igazolására mint tényt említem meg, hogy olyan vágásterületről, ahonnan ezelőtt egy évvel 1 korona 60 fillér, később 2 K fuvarbért fizettünk, most 4 K-ért sem fuvaroznak be 1 méter tűzifát. Hanem igenis 8—10 K-át követelnek, amit nem fizethetünk; mert az áremelésben nem követtük a fakereskedőket. Így a rakodók kiürülnek s előáll a fahiány.

A szegényebb néposztályt pedig hiába utasítjuk faszükségletének beszerzésére a vágásokba, ahol az eladások szintén folyamatba

tétettek; mert a fuvarosokat ilyen követelések mellett kielégíteni képtelenek.

Ezek elvitázhatatlan tények s a fatermelő erdőbirtokost azon alternatíva elé állítják, hogy vagy megfizeti a fuvarosok követelését, s emeli a faárakat, kiteve magát az uzsoráskodás vádjának; vagy a vágásban korhadnak el terményei, s a nép a legnagyobb nélkülözéseknek s a megfagyásnak tétetik ki.

*Itt tehát valaminek történni kell, még pedig sürgős segítségre van szükség.* Mert a szegényebb néposztály sem lakása fűtéséhez, sem tápláléka elkészítéséhez fát beszerezni nem tud.

De nem kevésbé fontos, sőt kihatásában talán még veszedelmesebb, ha a tűzifa folytatólagos termelésének lehetősége megszűnik. Mert ezidőszert még rendelkezünk készletekkel — habár nagyobb részben a vágások területén —, *de ha a kitermeléshez szükséges munkásokat meg nem kapjuk még a tél folyamán, a jövőre fog csak beállani a fainség!*

Jóleső örömmel vettünk tudomást az Erdészeti Lapok november hó 15-iki számának *Különfélék* rovatában leadott közleményről, mely szerint a hadvezetőség részéről máris történtek erre vonatkozólag intézkedések. Ennek alapján a szolgabírósághoz fordultam, hogy munkásaink felmentése, vagy legalább 3 hónapi szabadságolása érdekében eljárjak. Sajnos! itt ilyen intézkedésekről tudomással nem bírnak s így jogalap hiányában a munkások felmentését célzó kérelmeket figyelembe nem vehetik.

Ilyen körülmények között jogosan tarthatunk attól, hogy a tél elmúlik, beáll a tavaszi mezőgazdasági munka, amelynek végzéséhez szintén igénybe kell venni a hadbavonultak szabadságolását, s az ország, fakészletek hiányában, szomorú időnek néz elé. Bár ma is szivettépő siránkozásokat hallunk nap-nap mellett a szegényebb sorsúak és a hadbavonultak itthonmaradt családtagjai részéről, kik teljesen nélkülözik a szokott tüzelőanyagot.

A vezetésem alatti, közel 30.000 kat. holdnyi erdőgazdaság a múlt évben vágástétjei alig 65%-át volt képes kitermelni. Már ez is erős kihatással volt a környék lakosságára, daczára annak, hogy voltak készleteink az 1913/14. évi termelésből. Ebben az évben a termelés nem lesz 30%-a a rendes mennyiségnek. S így lesz az egész vonalon! *Az ügyben hozandó sürgős intézkedések fogana-*

*tosítását a házi kitermeléssel foglalkozó erdőbirtokosok csak az Országos Erdészeti Egyesület-től várhatják és remélik.* Mert ha ez tekintélyével nem képes a kérdést megfelelő megoldáshoz juttatni, akkor a jövő télen elkerülhetlen a katasztrófa. Az Országos Erdészeti Egyesület-nek tehát szorgalmazni kellene, hogy a hadvezetőség erre vonatkozó intézkedései, az illetékes hatóságokkal *mielőbb* közöltessenek.

Egyben kérelmezni kellene a tűzifatermelési bérek maximálását. Mert az ezidőszerinti, már 100% emelést meghaladó termelési bérek mellett a közepes munkás napi 3 K-t, a jobb munkás 4 és több koronát is megkeres. De máris vannak jelek, amelyek arra vallanak, hogy egyes fatermelők ezen termelési bért fel fogják hajtani, még pedig azon reményben: hogy a magasabb termelési bért a fogyasztó közönségen fogják a faárak emelésével behajtani. Ezen oknál fogva nemcsak a favágóbérek maximálása, de a vágások csuszatói és egyéb munkáinál foglalkoztatott munkások napi bére, napszáma is maximálásra vár.

Végül elkerülhetlennek tartjuk a tűzifaárak maximálását is vagontételekben. Szerény véleményem szerint, ennél a budapesti paritással számított árakat kellene alapul venni s levonni azokból a feladó állomástól Budapestig érvényes vasuti fuvardíjtételt.

Az árak maximálását azonban meg kell előznie, vagy ezzel egyidejűleg kell életbe léptetni a készletek kifuvarozására vonatkozó intézkedéseket, amelyekkel a jelen bajok orvosoltatnak. *Erre egyedül a közerő kirendelése alkalmas*, úgy a fuvarozáshoz, mint a gyalogmunkához. S ezen munkálatokért a fatermelők és erdőbirtokosok a háboru előtti bérek 100%-kal felemelt tételei kifizetésére köteleztessenek.

## II.

Nem kívánunk a fenti helyzetkép kapcsán szerző részéről tett javaslatok: az árak és munkabérek hatósági megszabásának célszerűségével foglalkozni. De foglalkoznunk kell azzal a csodálatos ténynyel, hogy közigazgatási hatóságaink ugylátszik még ma sincsenek mindenütt kellően tájékoztatva az iránt, hogy a kormány mily határig engedélyezte a fatermelő munkások katonai szabadságolását.

Nem csupán *Fogassy* erdőmester urtól kaptuk azt az értesítést, hogy a közigazgatási tényezők mit sem tudnak azokról az intézkedésekről, amelyekről az Erdészeti Lapok legutóbbi számának Különfélék rovatában az erdőbirtokosok tájékoztatására megemlékezünk. Pedig azok tényleg érvényben lévő s teljesen kielégítőnek is látszó rendelkezések. Hihetetlennek látszik, hogy ily rendelkezések történjenek, anélkül, hogy a végrehajtásukkal megbízott közigazgatási közegek s maguk az érdekelt uradalmak erről országszerte értesítenének. S mégis kell helyenként a magukban véve helyes rendelkezések végrehajtásában ily hézagok fennállania, különben nem fordulnának elő ily panaszok.

Az Országos Erdészeti Egyesületet eddig nem tájékoztatta a kormány az iránt, hogy mily eljárás mellett s mely esetben lehet arra számítani, hogy a termelés és az üzem fenntartására nélkülözhetetlen tiszviselők, altisztek és munkások a népfőlkelői szolgálat alól mentesíttessenek vagy időlegesen szabadságoltassanak, bár ily felmentések már a múlt év ősze óta történtek. Multkori tájékoztató közleményünk magántudakozódás eredménye s az eddig követett eljárást ismertette. Azóta kapta meg az egyesület a földmivelésügyi miniszter ur 109321. számú, az Erdészeti Rendeleték Tárában (646—650. oldal) közölt rendeletét, amely újabb rendelkezéseket tartalmaz ebben az ügyben s remélhetőleg még módot nyújt arra, hogy a termelési idő előrehaladottsága daczára a felpanaszolt bajok orvosoltassanak s a valóban indokolt felmentések megtörténjenek. Természetesen hazafias kötelesség ezen a téren a legelkerülhetlenebb mértékre szorítkozni.

Ami a fenti közleményben foglalt azt a felszólítást illeti, hogy az Országos Erdészeti Egyesület juttassa a fatermelés kérdését megoldásra, erre nézve elég utalnunk az egyesület igazgató-választmányának legutóbbi üléséről felvett jegyzőkönyvre, amelyből kitűnik, hogy az egyesület a fatermelés folytonosságának biztosítása ügyében felirattal fordult a kormányhoz, megjelölve mindazokat a részben rendkívüli eszközöket, amelyekkel az erdei üzem s az országnak fával való ellátása a fenforgó nehézségek daczára kielégítő módon elérhető lenne.

A többi már a kormány helyes és gyors rendelkezésétől, a kellő szervezettségtől és a gyakorlati érzékkel való végrehajtástól függ.

## III.

Az Országos Erdészeti Egyesülethez érkezett a honvédelmi miniszternek f. é. 239149. sz. alatt november hó 23-án a vármegyék közönségéhez intézett felhívása is, mely szerint a törvényhatóság intézkedjék haladéktalanul, hogy az ország tüzifaszükségletének zavartalan kielégíthetése végett az erdőgazdákat (fatermelőket), azok tiszti és altiszti személyzetét, gépészeit, munkásait és fuvarosait (vasuti és kötélpályaalkalmazottakat), a hadi szolgálatok személyes teljesítésére ne rendeljék ki s az erdei üzemek és vállalatok birtokában lévő járművek és igavonó állatok kirendelése is lehetőleg mellőztessék.

Az intézkedés célja nyilván a munka- és fuvarerő további megfogyatkozásának megakadályozása a tüzifatermelés érdekében, amely azonban természetesen általában az erdei termelés javára szolgál.



### Ártéri szigeterdők mesterséges felujtása.

Irta: *Kőfalusi Győző* m. kir. erdőmérnök.

**E** lapok LII. és LIII. évfolyamában több cikk jelent meg, amely a Duna-ártéri szigeterdők felujtásával foglalkozott. E cikkek részben egymás mellett, részben egymás ellen foglaltak állást az ártéri szigeterdőkben tenyésztendő fanemek tekintetében, természetes és mesterséges felujtásról szóoltak, arról is, hogy mily talajon tartandó meg a fűz és nyár, mely helyeken tenyésztendő nemesebb fanemek, magánál a mesterséges felujtásnál, a csemeték, illetőleg dugványok elültetésénél követendő eljárásra azonban nem terjedtek ki.

Mivel a pancsovai m. kir. erdőgondnokság kerületében elég példát találni sikertelen erdősitésekre, szinte kötelességemnek tartom szerzett tapasztalataim alapján reámutatni néhány olyan tényezőre, amelyeknek kellő figyelembevételével jövőben az eredménytelen erdősitések területe lényegesen apadni fog.